

УДК 636.98:636.085.55

**СТАН НЕСПЕЦИФІЧНОЇ РЕЗИСТЕНТНОСТІ ОРГАНІЗМУ
КОРОПА РАМЧАСТОГО ТА САЗАНА ЗА ДІЇ ВІТАМІННО-МІНЕРАЛЬНОЇ ДОБАВКИ**

О. П. Руденко, аспірант
OlgaRudenko86@ukr.net

Інститут біології тварин НААН, м. Львів

В Україні найпоширенішим об'єктом рибництва є короп. Його частка у структурі виробництва продукції цієї галузі становить близько 44 %, лососевих — 7 %, рослинних риб — 45 %. Успішний розвиток рибництва залежить від фізіологічного стану організму риб та механізмів їх природного захисту. Природна резистентність риб — це вроджена здатність їх організму протистояти агресивному впливу патогенних факторів біотичної та абіотичної природи. Найбільш актуальними проблемами при вирощуванні корошових риб є необхідність підвищення їхньої резистентності та всебічне вивчення біологічних особливостей [Грициняк І. І. зі співавт., 2007].

Саме у цьому закладений великий потенціал для збільшення швидкості росту риби при мінімальних затратах кормів і найменшому забрудненні води, можливості підвищення збереженості молодняку, підвищення якості плідників та їх потомства, а в цілому — ефективності виробництва продукції [Кондратюк В. М. зі співавт., 2016].

У цьому аспекті важливе значення має наявність у компонентах живлення вітамінів і мікроелементів, які сприяють підтриманню оптимального метаболічного балансу в організмі риб, особливо за дії стресових умов. Забезпечення гідробіонтів цими чинниками з кормом сприятиме збільшенню резистентності й адаптаційних можливостей організму.

У зв'язку з цим, мета наших досліджень полягала у з'ясуванні впливу жиророзчинних вітамінів і мікроелементів Селену, Цинку і Йоду у складі біологічно активної добавки для коропа і сазана на стан природних механізмів захисту їхнього організму.

Дослід проведено у Львівській дослідній станції Інституту рибного господарства НААН на двох групах риб (короп рамчастий і сазан) дворічного віку, які за принципом аналогів були розділені на дві контрольні та дві дослідні групи по 10 особин у кожній. Риби утримувалися у спеціальних лотках за умов постійної замкненої системи циркуляції води. Ридам контрольних груп упродовж 30-ти діб згодовували гранульований комбікорм. Особидам дослідних груп згодовували аналогічний комбікорм з добавками препарату «Тривіт» у кількості з розрахунку 2500 МО вітаміну А, 3333 МО вітаміну D₃, 1,7 мг вітаміну Е, а також 5 мг/кг калію йодистого, 40 мг/кг цинку сульфату та 0,3 мг/кг натрію селеніту на кілограм корму.

Проведені дослідження показали, що згодовування ридам дослідних груп у складі раціону вказаної вітамінно-мінеральної добавки істотно не впливало на вміст циркулюючих імунних комплексів, проте сприяло підвищенню ($P < 0,05$) лізоцимної активності сироватки крові. При цьому зафіксовано тенденцію до зростання фагоцитарної активності гранулоцитів крові у корошових дослідних груп порівняно з контролем. Ці зміни були виражені більше у крові сазанів, ніж рамчастих корошових.

У риб дослідних груп, які у складі комбікорму отримували вітамінно-мінеральну добавку, порівняно з особинами, що споживали лише гранульований комбікорм, спостерігалася значно вища інтенсивність росту. Зокрема, маса рамчастих корошових і сазанів була більшою, відповідно, на 54,0 ($P < 0,05$) і 13,7 %, а довжина тіла — 18,9 і 20,7 %, ніж у контролі. Ці дані свідчать про більший позитивний вплив вітамінно-мінеральної добавки на організм рамчастого коропа, ніж сазана.

Отже, згодовування ридам дослідних груп вітамінно-мінеральної добавки підвищує інтенсивність їх росту та спричиняє стимулювальний вплив на активність природних механізмів захисту і особливо на показники гуморальної ланки неспецифічної резистентності їхнього організму.